

Kunhegyesi arcképcsarnok

Török Imre református lelkész helytörténelmi munkássága Kunhegyesen (1901-1904)

Kunhegyesi kalendáriumunk 1904-ben jelent meg először, a *Kunhegyesi Nagy kun-magyarok Kalendárioma az 1904. esztendőre* címmel Török Imre református lelkész szerkesztésében. Úttörő vállalkozásának csak 1925-ben lett követője, s aztán több mint fél évszázad telt el, míg dr. Szabó Lajos kezdeményezésére és szerkesztésében mindannyiunk örömére folyamatosan, évente megjelennek 1992-től kalendáriumaink.

Török Imre 1867. augusztus 1-jén Debrecenben született. A debreceni Kollégiumban érettségizett 1885-ben, utána pedig a református teológiát végezte el. 1888-ban néptanítói oklevelet szerzett. 1891-ig nevelő volt báró Radvánszky Géza családjánál, később 1891-ben a Református Kollégiumnál helyettes tanár lett. 1892-1901 decemberéig Tiszaroffon, majd 1901. december 11-től 1904-ig Kunhegyesen szolgált lelkészként. Innen Kisújszállásra vezetett útja, ahol 1904-1942-ig a református egyház vezető lelkésze volt. Előbb egyházmegyei jegyző, később főjegyző, majd esperes, 1917-1936-ig a Heves-Nagykunsági Egyházmegye esperese volt. Mint rangidős lelkész az egyházmegyei gyűléseken püspök-helyettesként reprezentált. Kiváló egyházi író és szónok volt, akinek számos műve jelent meg.

De térjünk vissza Kunhegyesre! 1902. szeptember 19-én, Kossuth Lajos születésének századik évfordulójára rendezett kunhegyesi ünnepség szónoka volt. *Kossuth-dal* című versét a Ne sírj, ne sírj Kossuth című dal melódiájára először énekelte el akkor a kunhegyesi dalárda.

1903-ban volt ősbemutatója *Kunmagyarok c. színművének* településünkön, melyet abban az évben többször adtak elő iskolás fiúk és lányok régi kun viseletben. Ez a műve nyomtatásban is megjelent: *Kun-magyarok: eredeti ifjúsági színmű prológgal, két részben. Debreczen, Csokonai Nyomda, 1903. Ára: 50 fillér* (Előadták a kunhegyesi ev. reform. népiskola fi- és leánynövendékei 1903. február 21. és 22-én.)

Az 1904-es kalendáriumunk a következőket írja az eseményről: „Az 1903. évben – ki ne emlékeznék e dologra? – összeállott 92 isk. fiú és leány s hétszer egymásután játszottak egy kis színdarabot, melynek a „Kun-Magyarok” volt a czime. Ez előadás tiszta jövedelme több lett 400 koronánál: ez összeg Takarékpénztárban gyümölcsözik, – gyermekeink gyűjtötték a maguk lelki hasznára, Ifjúsági egyesület céljára.” A mű jeleneteiből 7 képet Pósa Lajos is bemutatott Az én újságom című lapjában.

Megírta számunkra a szájhagyomány útján még élő a *Törökböri, Rác-halom és Jaj-halom* regéjét, s *A kunhegyesi nép futása 1707-ben* című epikai költeménye is örök értékű.

Részt vett a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye delegációjával 1928-ban a szabadságharc 80. évfordulóján az amerikai magyarok adományából New Yorkban felállított Kossuth-szobor avatásán.

Szerkesztőbizottsági tagja volt a dr. Scheftsik György vármegyei főlevéltáros által szerkesztett Pécsen 1935-ben megjelent: *Jász-Nagykun-Szolnok vármegye múltja és jelene* című munkának. – 1937-ben „*Indul nagy utára...*” címmel jelentette meg különböző jellegű írásait (úti élménybeszámoló, adomák) Nagy Imre (1817-1840), fiatalon elhunyt tehetséges kisújszállási költő emlékének ajánlva. Önmagáról a következőképpen vall a könyv elején: „... Debrecen egyik utcájának szegényes kis alacsony házából jutottam mostani sorsomig. „Útközben” láttam, hallottam, tapasztaltam, tanultam sok mindent. Voltam pap, főúri nevelő, tanár, esperes (19 évig!) közben valameddig püspökhelyettes is. Láttam a világot: az északi sarkkör tájától (Finnország) keresztül-kasul Európán, a skót nagy tavak vidékén át Amerikáig. (Még a Szentföldre kívánnék elnézni!) Utazásaimon a tájak is elragadtak, de különösen az emberek érdekeltek. Sok mindenféle földön lakóval találkozásom: az észti cethalásztól a finn miniszterig, ki obói érsek lett; a southamptoni hajópincértől az Egyesült Államok elnökéig; a debreceni civistől fel id. Tisza Kálmán, id. Lajos és István gróf; a lapp vándorpapoktól az upszalai érsekig...

Török Imre volt egyházkerületi tanácsbíró, a Református Országos Zsinat, Egyetemes konvent és számos egyházi bizottság tagja, kormányfőtanácsos...

Bár nem hosszú ideig töltötte be Kunhegyesen hivatalát, de az a néhány év is meghatározó volt településünk szellemi életére. Mennyivel szegényebbek lennénk helytörténelmi ismereteinkben munkálkodása nélkül!

Ez a rendkívüli műveltségű, irodalomban is jártas és elismert, világot látott tudós pap 1952 márciusában Budapesten halt meg, a Farkasréti temetőben nyugszik. Emlékét kegyelettel megőrizzük!

Víg Márta
helytörténelmes